Zostać czy się ewakuować? Jak podjąć właściwą decyzję

Nie każda sytuacja kryzysowa oznacza: uciekaj

W chwili zagrożenia naturalnym odruchem może być chęć natychmiastowego opuszczenia miejsca. Czasem to właściwa decyzja. Czasem jednak wyjście na zewnątrz może zwiększyć ryzyko. Dlatego nie pytaj tylko: „czy się boję?”, lecz przede wszystkim: „gdzie w tej chwili jest bezpieczniej?”

ZASADA

Jeśli występuje bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia – nie zwlekaj z opuszczeniem niebezpiecznego miejsca. Jeżeli władze lub służby zarządzą ewakuację – zastosuj się do poleceń. W pozostałych sytuacjach najpierw sprawdź zagrożenie i oficjalne komunikaty.

1. Najpierw odpowiedz na trzy pytania

- Czy w miejscu, w którym jestem, istnieje bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia?
- Czy służby lub władze wydały polecenie ewakuacji albo pozostania w określonym miejscu?
- Czy wyjście z budynku prowadzi mnie do miejsca bezpieczniejszego, czy może wystawia na większe zagrożenie?

Te trzy pytania porządkują decyzję. Sam brak pełnej informacji, hałas, dym widoczny w oddali, wiadomość w mediach społecznościowych czy ruch sąsiadów nie są jeszcze wystarczającym powodem do chaotycznego działania.

SCHEMAT DECYZJI – krok po kroku

PYTANIE	DECYZJA / NASTĘPNY KROK
1. Czy istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia?	TAK → oddal się od zagrożenia. NIE → sprawdź oficjalne komunikaty.
2. Czy władze lub służby wydały polecenie ewakuacji?	TAK → ewakuuj się zgodnie z poleceniem. NIE → sprawdź, czy wydano inne zalecenia.
3. Czy wydano polecenie pozostania w budynku lub unikania obszaru?	TAK → pozostań w możliwie bezpiecznym miejscu i śledź komunikaty.
4. Nie ma jasnego polecenia?	Nie zgaduj. Oceń, czy wyjście rzeczywiście prowadzi do miejsca bezpieczniejszego, śledź oficjalne informacje i przygotuj się do obu wariantów.
5. Czy sytuacja lub komunikaty się zmieniły?	Ponownie oceń zagrożenie i zaktualizuj decyzję.

2. Kiedy nie czekać – bezpośrednie zagrożenie

Jeżeli w miejscu, w którym przebywasz, pojawia się bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia, priorytetem jest oddalenie się od niego. Może to dotyczyć np. pożaru, zawalenia lub poważnego uszkodzenia budynku, wycieku niebezpiecznej substancji albo innego zagrożenia, przy którym pozostanie w miejscu jest wyraźnie niebezpieczne.

WAŻNE
Nie wracaj po rzeczy, jeśli oznaczałoby to ponowne wejście w strefę bezpośredniego zagrożenia.

3. Kiedy decyzję podejmują służby

Rządowy „Poradnik bezpieczeństwa” wskazuje wprost: jeżeli władze lub służby ratownicze zdecydują o ewakuacji, należy zastosować się do ich poleceń. Informacje mogą być przekazywane m.in. przez Alert RCB, RSO, oficjalne strony i media.

- sprawdź, czego dokładnie dotyczy komunikat – obszaru, czasu i sposobu działania;
- nie zmieniaj samodzielnie wyznaczonego kierunku tylko dlatego, że inna trasa wydaje się szybsza;
- jeżeli wskazano miejsce zbiórki lub transport – korzystaj z organizacji ewakuacji;
- nie blokuj dróg ewakuacyjnych i dojazdu służb.

4. Kiedy pozostanie w budynku może być bezpieczniejsze

Nie każde zagrożenie wymaga natychmiastowego wyjścia. Zdarzają się sytuacje, w których przemieszczanie się zwiększa ekspozycję na zagrożenie, a bezpieczniejszym rozwiązaniem jest czasowe pozostanie w budynku i oczekiwanie na dalsze komunikaty. Decyzja zależy od rodzaju zagrożenia i zaleceń służb – nie istnieje jedna uniwersalna reguła dla wszystkich zdarzeń.

SCHRONIENIE NA MIEJSCU
W tym materiale oznacza czasowe pozostanie w możliwie bezpiecznym miejscu i ograniczenie ekspozycji na

zagrożenie zgodnie z aktualnymi komunikatami. Nie jest to to samo co formalna kwalifikacja obiektu jako schronu, ukrycia lub miejsca doraźnego schronienia.

5. Informacja jest częścią decyzji

- korzystaj z komunikatów władz, służb i operatorów infrastruktury;
- sprawdź, czy komunikat dotyczy właśnie Twojej lokalizacji;
- zwróć uwagę, czy polecenie brzmi: ewakuuj się, pozostań w budynku, unikaj określonego obszaru albo oczekuj na dalsze informacje;
- nie podejmuj decyzji na podstawie pojedynczego posta, wiadomości od znajomego czy niesprawdzonego nagrania.

W kryzysie informacja nie jest dodatkiem do działania. Jest jednym z jego narzędzi.

6. Jeśli trzeba się ewakuować – działaj spokojnie, nie chaotycznie

- zabierz przygotowany plecak ewakuacyjny;
- ubierz się odpowiednio do warunków;
- zadbaj o dzieci, seniorów, osoby wymagające wsparcia i zwierzęta;
- jeżeli warunki i polecenia pozwalają, zabezpiecz dom zgodnie z zaleceniami;
- powiadom bliskich, że się ewakuujesz, w jaki sposób i dokąd;
- korzystaj z wyznaczonego transportu lub kieruj się do wskazanego miejsca.

7. Jeśli zostajesz – nie oznacza to bezczynności

- ustal najbezpieczniejsze dostępne miejsce w budynku odpowiednio do rodzaju zagrożenia;
- przygotuj radio, telefon, latarki, wodę, leki i najpotrzebniejsze rzeczy;
- ogranicz niepotrzebne przemieszczanie się;
- śledź komunikaty i bądź gotowy na zmianę decyzji, jeśli sytuacja się zmieni;
- sprawdź potrzeby domowników i – jeśli to bezpieczne – osób wymagających pomocy w najbliższym otoczeniu.

KLUCZOWA MYŚL

„Zostać” i „ewakuować się” nie są decyzjami raz na zawsze. W sytuacji kryzysowej warunki mogą się zmieniać. Dobra decyzja to decyzja aktualizowana wraz z informacją i rozwojem zagrożenia.

8. Czego NIE robić?

- Nie ewakuuj się wyłącznie dlatego, że robią to inni.
- Nie ignoruj oficjalnego polecenia ewakuacji.
- Nie jedź „zobaczyć, co się dzieje”.
- Nie blokuj dróg przeznaczonych dla służb i ewakuacji.
- Nie rozpowszechniaj niesprawdzonych informacji o rzekomym nakazie ewakuacji.
- Nie traktuj własnego samochodu jako jedynej możliwej drogi ewakuacji.
- Nie wracaj po mienie do miejsca bezpośredniego zagrożenia.

SPRAWDŹ SIĘ

SPRAWDŹ ODPOWIEDŹ
Najlepsze działanie: sprawdź oficjalne źródła i ustal charakter zagrożenia, zanim podejmiesz decyzję o wyjściu. Jednocześnie przygotuj domowników do szybkiego wykonania komunikatu, jeśli taki się pojawi.

ZRÓB TO TERAZ

Po przeczytaniu materiału wykonaj dziś pięć rzeczy:

1. Ustal z domownikami, z jakich oficjalnych źródeł korzystacie w kryzysie.

2. Sprawdź, czy wszyscy wiedzą, gdzie jest plecak ewakuacyjny.

3. Ustal dwa miejsca spotkania rodziny na wypadek rozdzielenia.

4. Zastanów się, kto w rodzinie lub sąsiedztwie może potrzebować pomocy.

5. Przećwicz pytanie: „Czy bezpieczniej jest zostać, czy wyjść – i skąd to wiem?”

ZAPAMIĘTAJ 5 RZECZY

1. Bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia oznacza: oddal się od zagrożenia.

2. Polecenie ewakuacji wydane przez właściwe władze lub służby wykonuj zgodnie z komunikatem.

3. Nie każde zagrożenie oznacza, że wyjście na zewnątrz jest bezpieczniejsze.

4. Informacja z oficjalnego źródła jest częścią decyzji.

5. Bądź gotowy zmienić decyzję, gdy zmienia się sytuacja lub polecenia służb.

KARTA ALTUM – ZOSTAĆ CZY SIĘ EWAKUOWAĆ?

Krótka karta decyzyjna. Przeczytaj od góry do dołu.

PYTANIE	CO ROBIĘ?
Czy jest bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia?	TAK → oddalam się od zagrożenia. NIE → sprawdzam dalej.
Czy władze lub służby nakazały ewakuację?	TAK → wykonuję polecenie i stosuję się do organizacji ewakuacji.
Czy otrzymałem polecenie pozostania w budynku / unikania obszaru?	TAK → pozostaję w możliwie bezpiecznym miejscu i śledzę komunikaty.
Nie ma jasnego polecenia. Czy wyjście rzeczywiście prowadzi do bezpieczniejszego miejsca?	Nie zgaduję. Sprawdzam oficjalne informacje i przygotowuję się do obu wariantów.
Czy sytuacja się zmieniła?	Ponownie oceniam zagrożenie i aktualne komunikaty.

Źródła i standardy

Materiał opracowany w oparciu o rządowy „Poradnik bezpieczeństwa”, w szczególności część dotyczącą ewakuacji, alarmowania i reagowania. Poradnik wskazuje, że przy bezpośrednim zagrożeniu życia lub zdrowia nie należy zwlekać z ewakuacją, a gdy władze lub służby ratownicze zdecydują o ewakuacji – należy zastosować się do poleceń.

W rzeczywistej sytuacji zagrożenia stosuj się do aktualnych komunikatów i poleceń właściwych władz i służb. Rodzaj bezpiecznego schronienia zależy od konkretnego zagrożenia.

Akademia Wiedzy ALTUM – nie chodzi o strach. Chodzi o przygotowanie.

.